

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

ОДОБРЯВАМ:
Д-Р ДАМЯН ИЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА БЪЛГАРСКА
АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

Приложение 1:

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА СПАЗВАНЕ НА ЗАКОНОУСТАНОВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ ЗИУ 11-МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЩИТА И ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕ НА ТЕЛЕТА, ЗИУ 12-МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЩИТА И ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕ НА СВИНЕ И ЗИУ 13-МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЩИТА И ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЖИВОТНИ ПРИ ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКИТЕ ЗА КРЪСТОСАНО СЪОТВЕТСТВИЕ

I. Обща част

Тези изисквания и задължения не са нови за земеделските стопани, тъй като са част от съответното секторно законодателство, прилагано към момента.

Българска агенция за безопасност на храните е компетентния орган в съответствие с чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 882/2004.

Със Заповед № РД 09-436/17.06.2015 г. на министъра на земеделието и храните, изменена със Заповед № РД 09-437/21.06.2016 г., Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) е определена, като компетентен контролен орган за осъществяването на контрол в секторите „Растителна защита и контрол”, „Контрол на фуражите”, „Здравеопазване на животните”, „Хуманно отношение към животните” и „Контрол на храните”, в съответствие с приложимото законодателство, в областта на европейската политика за извършване на директни плащания, касаещо кръстосаното съответствие. Този контрол се осъществява при спазване на изискванията на чл. 65, параграф 1 и чл. 67, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 809/2014 и е в съответствие с чл. 2 от Закона за Българска агенция по безопасност на храните.

Българска агенция по безопасност на храните извършва проверки на терен, на селскостопанската дейност и/или земеделската площ на стопанството на земеделски стопани, които са кандидатствали през съответната календарна година за финансиране по схемите за директни плащания.

II. Контрол по кръстосано съответствие, осъществяван от Българска агенция по безопасност на храните – общи указания

Контролът по кръстосано съответствие, от страна на Българска агенция по безопасност на храните, се осъществява ежегодно, след предоставянето от страна на Държавен фонд (ДФ) “Земеделие” на списък с кандидатите, чиято селскостопанска дейност и/или земеделска площ на стопанството, са определени да бъдат обект на проверка по кръстосаното съответствие.

Списъкът с посочените кандидати се изготвя ежегодно от ДФ “Земеделие” на извадков принцип, основан на критерии за оценка на риска. Този списък се предоставя до директорите на всички областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ), с цел координирането и извършването на проверки по компетентност. Предоставянето на тези списъци от Регионалните технически инспекторати към ДФ “Земеделие” – Разплащателна агенция (РТИ към ДФ “Земеделие” – РА) до съответната ОДБХ, на чиято територия осъществява дейност земеделският стопанин, е чрез месечни заявки за броя на планираните проверки – в изпълнение на заповед на министъра на земеделието и храните. Месечните заявки следва да бъдат подавани до ОДБХ, за съгласуване, по официален ред и чрез електронна поща, не по-късно от 10 работни дни преди съответния календарен месец, през който е планирано тяхното извършване. Не по-късно от 5 (пет) работни дни преди съответния календарен месец, през който е планирано извършването на съответните проверки, ОДБХ следва да уведоми РТИ дали датите, на които е планирано извършването им, се потвърждават или е необходимо допълнително съгласуване.

В съгласуването на датите за проверки по кръстосано съответствие в ОДБХ, трябва да участва и инспекторът/експертът отговорен за официалния контрол на хуманното отношение към животните.

ВАЖНО: След приключване на проверките за спазване на изискванията на кръстосаното съответствие, за календарната година, инспекторите/експертите отговорни за официалния контрол на хуманното отношение към животните предоставят, без излишно забавяне, информацията до отдел “Хуманно отношение към животните” и попълнения “Регистър на проверки за кръстосано съответствие, сектор “Хуманно отношение към животните”. Регистърът се поддържа единствено в електронен формат.

За приключени се считат проверките за спазване на изискванията на кръстосаното съответствие, за календарната година, единствено когато е постъпило съответно уведомление от РТИ (по официален ред/електронна поща).

Когато земеделски стопанин е определен от РТИ за проверка по кръстосано съответствие, в обхвата на извършваната от БАБХ проверка на терен се включват всички ЗИУ, които са в сферата на компетентност на Агенцията.

Пример: Ако земеделски стопанин, кандидатстващ за получаване на субсидия по схемите/мерките за директни плащания, е определен в представителната извадка на ДФ “Земеделие” за проверка по кръстосаното

съответствие по ЗИУ 1, но отглежда и свине, ЕПЖ, ДПЖ или други селскостопански животни, следва всички тези животните (по видове) да бъдат обект на извършваната проверка по кръстосано съответствие, сектор “Хуманно отношение към животните”, като се приложат и всички, имащи отношение към тях ЗИУ, вкл. ЗИУ 11, ЗИУ 12 и ЗИУ 13.

Проверките за кръстосано съответствие се извършват без значение на броя на отглежданите животни от съответните видове и категории, т.е. проверка се извършва и при наличие във фермата само на 1 бр. животно от съответния вид.

Когато при започване на проверката се установи, че броят на селскостопанските животни, е под минимума, необходим за регистрация на животновъден обект (съгласно чл. 1, ал. 2, т. 1, букви а) – в) от Наредба № 44/2006 за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти), задължително собственикът на фермата/ негов представител попълва декларация по образец. Копие от декларацията се предоставя на РТИ към ДФ “Земеделие”. Оригиналът на декларацията е неразделна част от общото досие на извършената проверка.

ВАЖНО: Не се извършва проверка за спазване на изискванията на кръстосаното съответствие, когато броят на отглежданите селскостопански животни, е под минимума, необходим за регистрация на животновъден обект и операторът писмено декларира, че животните се отглеждат само за частна домашна консумация и добиваните от тях продукти не се пускат на пазара. В “Доклад за проверка Кръстосано съответствие” за всяко ЗИУ, касаещо сектор “Хуманно отношение към животните”, се вписва “НЕПРИЛОЖИМО”.

Извършва се проверка за спазване на изискванията на кръстосаното съответствие, когато:

- броят на отглежданите селскостопански животни е под минимума, необходим за регистрация на животновъден обект, но операторът декларира, че животните не се отглеждат само за частна домашна консумация и добиваните от тях продукти се пускат на пазара;

- броят на отглежданите селскостопански животни е над минимума, необходим за регистрация на животновъден обект.

Проверките и установяване на спазването/неспазването на ЗИУ 11, ЗИУ 12 и ЗИУ 13, в частите им касаещи сектор “Хуманно отношение към животните” се извършват в пълно съответствие с правилата за проверки в секторното законодателство и се определят, като проверки по кръстосано съответствие.

Проверките за кръстосано съответствие се извършват при спазване на Методика за прилагане на кръстосаното съответствие в България, утвърдена със Заповед № РД 09-499/12.07.2016 г. на министъра на земеделието и храните и Стандартна оперативна процедура за контрол на земеделски стопанства за спазване на законоустановените изисквания за управление при проверките за кръстосано съответствие в секторите „Контрол на фуражите”, „Здравеопазване на животните”, “Хуманно отношение към животните” и „Контрол на храните”.

Проверките по кръстосано съответствие, по ЗИУ, за които като компетентен контролен орган е определена Българска агенция по безопасност на храните, се извършват съвместно от служители на РТИ на ДФ “Земеделие” и от служители от всички сектори на контрол при ОДБХ, определени по компетентност, за осъществяването на официален контрол по съответните ЗИУ. Същите се извършват след предварително уведомяване на земеделския стопанин от РТИ. Транспортът на служителите на ОДБХ се осигурява от РТИ.

Когато **кандидатите**, чиято селскостопанска дейност и/или земеделска площ на стопанството, са определени да бъдат обект на проверка по кръстосаното съответствие, **имат обекти в повече от една ОДБХ**, се извършват проверки на всичките му обекти в отделните ОДБХ. Проверката се извършва едновременно или поне в последователни дни във всички негови обекти, за да се гарантира, че във всеки обект има налични животни. Изготвя се един **общ Доклад** от ОДБХ, която е водеща. В документите **задължително** се посочва информация коя ОДБХ е водеща и е отговорна за изготвянето на доклада.

III. Контрол за кръстосано съответствие, осъществяван от Българска агенция по безопасност на храните – сектор “Хуманно отношение към животните”

По компетентност, инспекторите/експертите, отговорни за осъществяването на официален контрол на хуманното отношение към животните при ОДБХ (наричани по-долу “инспекторите/експертите”), участват в комплексните проверки по кръстосано съответствие, които се извършват от Българска агенция по безопасност на храните.

ВАЖНО: Контрол по прилагане на изискванията на кръстосано съответствие, в сектор “Хуманно отношение към животните”, трябва да се извършва само от инспектори, които са обучени и запознати със законодателството в областта и са компетентни по прилагането на същото.

При извършването на тези проверки инспекторите/експертите извършват проверка за спазване изискванията на ЗИУ 11, ЗИУ 12 и ЗИУ 13.

Инспекторите/експертите отговорни за официалния контрол на хуманното отношение към животните при съответната ОДБХ извършват проверка на кръстосаното съответствие в обекти, за които земеделските стопани получават финансиране по схемите/мерките за директни плащания.

При проверките за кръстосано съответствие се извършва проверка на земеделския стопанин за спазване на изискванията на пряко приложимо право на ЕС и националното законодателство.

Извършва се проверка на записите, които се водят от фермерите.

Българска агенция по безопасност на храните е определена, като компетентен контролен орган за осъществяването на контрол по спазване на минималните изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на телета (ЗИУ 11); Минимални изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на свине (ЗИУ 12) и Минимални изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на селскостопански животни (ЗИУ 13).

ЗИУ 11: Минимални изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на телета:

При проверка на изискванията посочени в ЗИУ11:

11.1. Забрана за отглеждане на телета над 8-седмична възраст в индивидуални боксове освен по препоръка на обслужващия животновъдния обект ветеринарен лекар с цел лечение:

- за нарушение се смята, ако над тази възраст животните се отглеждат в индивидуални боксове, без да има препоръка от ветеринарен лекар за целта.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.1., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

11.2. Изискване индивидуалните боксове за телета до 8-седмична възраст да разполагат с перфорирани прегради, които позволяват телетата да имат визуален и осезаем контакт помежду си, и да съответстват на изискванията за ширина и дължина:

- ширина – най-малко равна на височината на телето при раменете, измерена в изправено положение;

- дължина – не по-малка от дължината на тялото на телето, измерена от върха на носа до каудалния ръб на седалищния израстък на седалищната кост и умножена по 1,1.

- за нарушение се смята, ако размерът на бокса е по-малък от допустимото, независимо дали само по ширина или само по дължина;
- отсъстват отвори в стените на индивидуалните боксове, така че телетата нямат пряк и/или визуален контакт с други.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.2., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

11.3. Изискване телетата на възраст над 15 дни да се отглеждат групово в помещения без препятствия и при средна площ за теле:

- с тегло до 150 кг – най-малко 1,5 m²;

- с тегло от 150 до 220 кг – най-малко 1,7 m²;

- с тегло над 220 кг – най-малко 1,8 m².

- За нарушение се смята, ако животното не може да се изправя, да се обръща, да ляга, да почива и/или да се чисти и чеше без трудност.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.3., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

11.4. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета, както и боксовете и съоръженията в тях, с които телетата могат да влязат в контакт, да са изградени от материали, които:

- нямат вредно въздействие върху телетата;

- позволяват лесно да се почистват и дезинфекцират.

- За нарушение се смята, ако материалите, с които са изградени помещенията им причиняват нараняване, увреждане или страдание;
- За нарушение се смята ако помещенията не могат да бъдат лесно почистени и дезинфекцирани, поради наличието на дупки, цепнатини, отвори и т.н.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.4., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на едно от двете изисквания;

Средна – неспазване на двете изисквания.

11.5 Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат с обезопасена електрическа инсталация.

- За нарушение се смята, ако електрическата инсталация не е обезопасена по начин, който да гарантира сигурността на животните (стърчащи и висящи кабели).

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.5., тежестта се определя като „средна“.

11.6. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат със:

1. добра естествена вентилация или вентилационна система, осигуряваща скорост на движение на въздуха до 0,3 m/s, а при високи температури – до 0,5 m/s;

2. относителна влажност на въздуха – 60-80%;

3. следните допустими концентрации на токсични газове:

а) въглероден двуокис – 3600 mg/m³;

б) амоняк – 5,00 mg/ m³;

в) сероводород – не се допуска.

- За нарушение се смята, ако животните са изложени на непрекъснати завишени нива над посочените стойности, които лесно биха могли да бъдат избегнати или намалени значително.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.6., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на т. 1 или т. 2;

Средна – неспазване на т. 3 или неспазване едновременно на т. 1 и т. 2.

11.7. Изискване собствениците или управителите на животновъдния обект/и ежедневно да проверяват изправността на механичните съоръжения и автоматизираните линии (ако в обекта има такива) и при необходимост незабавно да отстраняват повредите, а при невъзможност да предприемат мерки за опазване здравето и доброто физическо състояние на телетата чрез използване на алтернативни методи за хранене и поддържане на подходяща жизнена среда до отстраняване на повредата.

- За нарушение се смята, ако собствениците или управителите на животновъдния обект/и не проверяват изправността на механичните съоръжения и автоматизираните линии поне веднъж дневно, както и при липса на доказателства за това и предприети мерки за отстраняването им.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.7., тежестта се определя като:

Ниска – не са предприети мерки за отстраняване на повредите по механичните съоръжения/ автоматизираните линии или не са предприети мерки за опазване здравето и доброто физическо състояние на телетата;

Средна – не са предприети мерки за отстраняване на повредите по механичните съоръжения/ автоматизираните линии и не са предприети мерки за опазване здравето и доброто физическо състояние на телетата.

11.8. Изискване при използване на система за изкуствена вентилация в помещенията, в които се отглеждат телета, да има: 1) алтернативна вентилационна система и 2) алармена система за известяване на аварии по електрозахранването на вентилационната система.

- За нарушение се смята, ако животновъден обект използващ система за изкуствена вентилация липсва алтернативна вентилационна система и алармена система за известяване на аварии.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.8., тежестта се определя като:

Ниска – не е инсталирана алармена система за известяване на аварии по електрозахранването на вентилационната система;

Средна – не е осигурена алтернативна вентилационна система.

11.9. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат с подходящо естествено или изкуствено осветление, ако се използва изкуствено осветление, то трябва да функционира за период не по-малък от 8 ч. през деня.

При проверка на животните да се използва подходящо осветление – неподвижно или преносимо.

- За нарушение се смята, ако проверяващия установи, че изкуственото осветление, осигурявано за настанените на закрито телета между 9 часа сутринта и 5 часа следобед, не е еквивалентно на естествената осветеност по същото време.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.9., тежестта се определя като:

Ниска – не е осигурено неподвижно или преносимо осветление при проверка на животните;

Средна – не е осигурено подходящо естествено или изкуствено осветление;

11.10. Изискване собствениците или управителите на животновъдния обект/и да проверяват здравословното състояние на телетата:

- най-малко веднъж дневно при телета, отглеждани навън;

- най-малко два пъти дневно при телета, отглеждани в закрити помещения.

- За нарушение се смята, ако телета, гледани на закрито не са били инспектирани два пъти всеки ден;
- Телета, гледани на открито не са били инспектирани един път дневно.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.10., тежестта се определя като „средна“.

11.11. Изискване собствениците или управителите на животновъдния обект/и да отделят незабавно в помещение със суха и удобна постеля телетата, които са наранени или показват признаци на заболяване, и да им осигурят възможно най-бързо ветеринарномедицинска помощ.

- За нарушение се смята, ако на болните и наранени телета са в общото помещение при останалите животни в обекта;
- не е осигурено отделно помещение със суха и удобна постеля;
- не е им е оказана ветеринарномедицинска помощ;
- не е назначено лечение.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.11., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на изискванията за едно животно;

Средна – неспазване на изискванията за две или три животни;

Висока – неспазване на изискванията при над три животни.

11.12. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат с осигурено пространство за всяко теле за лягане, изправяне и осъществяване на всички физиологични и етологични нужди.

- За нарушение се смята, ако животното не може да се изправя, да се обръща, да ляга, да почива и/или да се чисти и чеше без трудност.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.12., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

11.13. Забрана за връзване на телета, освен при необходимост за не повече от един час по време на хранене с мляко или заместител на млякото или при ветеринарномедицински манипулации. Използваните въжета не трябва да предизвикват нараняване и връзването да се прави по начин, изключващ риск от задушаване или нараняване; телетата се връзват така, че да могат да лягат и изправят и осъществяват всички свои физиологични и етологични нужди.

- За нарушение се смята, ако телетата са връзвани по причини, различни от хранене на групово настанени телета с мляко или млечен заместител;
- телета, вързани за по-дълго време от един час за всяко хранене;
- връзването не дава възможност на телето да легне, да си почине, да се изправя или да се почиства/чеше без затруднение;
- връзването е предизвикало болка или увреждане на телето.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.13., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на изискванията за едно животно;

Средна – неспазване на изискванията за две или три животни;

Висока – неспазване на изискванията при над три животни.

11.14. Изискване собствениците или управителите на животновъдния обект/и да почистват ежедневно и дезинфекцират периодично помещенията, боксовете, съоръженията и инвентара. Изпражненията, урината, неизядената или разсипаната храна се почистват толкова често, колкото е необходимо, за да се избегне събирането на мухи и гризачи и за намаляване на миризмата.

- За нарушение се смята, ако се установят факти и доказателства, които доказват, че не са подходящи провежданите процедури за почистване и дезинфекция.
- установени са факти и доказателства, че не се почистват достатъчно често екскременти, урина, остатъци от разпилян или неизяден фураж, като това привлича мухи или гризачи.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.14., тежестта се определя като „средна“.

11.15. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат с равни, сухи и твърди подове, изработени по такъв начин, че да не причиняват нараняване или страдание на телетата, които стоят или лежат върху тях, подходящи за размера и теглото на телетата с твърда, гладка и стабилна повърхност, за да се избегне подхлъзване.

- За нарушение се смята, ако се установи, че подовото покритие има някой или няколко от следните недостатъци:
- не е гладко /равно/;
- хлъзгаво е;
- не е конструирано и/или изпълнено по начин, че да не причинява увреждания или страдание на телетата, лежащи или стоящи изправени върху него;
- подходящо за размера и теглото на телетата;
- твърдо;
- не е равно и/или стабилно;
- цялостно покрито с летви /оробрено/.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.15., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

11.16. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат с чисто, удобно и подходящо дренирано място за лежане или чиста, суха и удобна постеля, които не влияят негативно върху телетата.

- За нарушение се смята, ако телето няма достъп до площ за лягане, която да е чиста, удобна и/или е добре подсушена, и която няма суха и удобна постеля.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.16., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

11.17. Изискване собствениците или управителите на животновъдния обект/и да осигуряват на телетата хранене, съответстващо на тяхната порода, възраст, маса, физиологични и поведенчески нужди и технологична група, като в храната се включва:

- достатъчно количество желязо, за да се осигури средно ниво на хемоглобин в кръвта от поне 4,5 mmol/l;

- на всяко теле на възраст над 2 седмици се осигурява минимално количество сух фураж, съдържащ смилаеми влакнини, като количеството на влакнините се повишава от 50 до 250 g дневно за телета на възраст от 8 до 20 седмици;

- на телетата не се слагат намордници.

- За нарушение се смята, ако има клинична анемия при телета, свързана с нива на кръвния хемоглобин под 4.5 ммол/литър.
- налице са доказателства за отсъствие на или за предоставяне на недостатъчно количество (под 50 г. дневно на теле на възраст 8 седмици или по-малко, или 250 гр. дневно на теле на 20 седмици.);
- установената по време на инспектиране хранителна диета/състав на храната/ не е подходяща за телета;
- телетата са с вързани уста или има факти, доказващи, че телетата са били връзвани около устата.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.17., тежестта се определя като „средна“.

11.18. Изискване телетата на възраст над 15 дни:

1. да се хранят поне два пъти дневно;

2. всяко теле от групата да има достъп до храната по едно и също време.

- За нарушение се смята, ако телетата биват хранени по-рядко от два пъти дневно (ако не ги хранят *ad libitum*, т.е. по желание);
- за системи на хранене, които не са за хранени по желание /*ad lib*/ или когато животните не биват хранени индивидуално от автоматичната система за хранене, телетата не могат да имат достъп до храната едновременно с всички останали от същата група за хранене.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.18., тежестта се определя като:

Средна – неспазване на едно от двете изисквания;

Висока – неспазване на двете изисквания.

11.19. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат със съоръжения за хранене и поене, които осигуряват свободен достъп на всяко теле до хранилките и поилките.

- За нарушение се смята, ако се установи липса на съоръжения за хранене и поене, които осигуряват свободен достъп на всяко теле до хранилките и поилките.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.19., тежестта се определя като „средна“.

11.20. Изискване помещенията, в които се отглеждат телета да разполагат със съоръжения за хранене и поене, които гарантират чистотата на фуражите и водата и свеждат до минимум възможността за контаминацията им.

- За нарушение се смята, ако помещенията за отглеждане на телета не разполагат със съоръжения за хранене и поене, които гарантират чистотата на фуражите и водата и свеждат до минимум възможността за контаминацията им.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.20., тежестта се определя като „средна“.

11.21. Изискване телета да се захранват с коластра в първите часове след раждането им, но не по-късно от шестия час.

- За нарушение се смята, ако гледачът на животните не е осигурил на телетата прием на коластра в рамките на първите 6 часа от раждането им.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.21., тежестта се определя като „средна“.

11.22 Изискване собствениците или управителите на животновъдния обект/и да осигурят свободен и постоянен достъп на животните до прясна питейна вода.

- За нарушение се смята, ако телета нямат непрекъснат достъп до вода;
- при топло време, телета нямат непрекъснат достъп до вода.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 11.22., тежестта се определя като „средна“.

ЗИУ 12: Минимални изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на свине

При проверка на изискванията посочени в ЗИУ12:

12.1. Изискване помещенията, в които се отглеждат свине за развъждане или за угояване, да осигуряват възможност животните да лягат и стават без затруднение; при групово отглеждане на подрастващи прасета и прасета за угояване на всяко от тях да е осигурена свободна подова площ най-малко:

- 0,15 кв.м – за прасета с тегло до 10 кг;
 - 0,20 кв.м – прасета с тегло от 10 до 20 кг;
 - 0,30 кв.м – за прасета са тегло от 20 до 30 кг;
 - 0,40 кв.м – за прасета с тегло от 30 до 50 кг;
 - 0,55 кв.м – за прасета с тегло от 50 до 85 кг;
 - 0,65 кв.м – за прасета с тегло от 85 до 110 кг;
 - 1 кв.м – за прасета с тегло над 110 кг.
- За нарушение се смята, ако не всички прасета могат по всяко време да се обръщат назад /въртят без затруднение;
 - Прасетата нямат възможност без затруднение да се изправят и/или да си легнат и/или си почиват;

- Не е достатъчно пространството, за да може всички прасета да си легнат едновременно.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.1., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

12.2. Изискване за всяка женска свиня след първо заплождане и за всяка бременна свиня майка, когато се отглеждат в отделни групи от 6 до 40 животни, да е осигурена свободна подова площ най-малко:

- 1,64 кв.м – за женска свиня след първо заплождане;
- 2,25 кв.м – за свиня майка;

Когато животните се отглеждат в групи:

- до 6 животни – 1,80 кв.м. за женска свиня след първо заплождане и 2,48 кв.м. за свиня майка;
- над 40 животни – 1,48 кв.м. за женска свиня след първо заплождане и 2,03 кв.м. за свиня майка;

- За нарушение се смята, ако не всички свине могат по всяко време да се обръщат назад /въртят без затруднение;
- Свинете нямат възможност без затруднение да се изправят и/или да си легнат и/или си почиват;
- Не е достатъчно пространството, за да може всички свине да си легнат едновременно.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.2., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

12.3. Изискване част от свободната подова площ в помещенията да представлява плътен гладък под, с размери:

- най-малко 0,95 кв.м от 1,64 кв.м – за женска свиня след първо заплождане;
- най-малко 1,3 кв.м от 2.25 кв.м – за свиня майка.

Допуска се да бъдат оставени до 15% дренажни отвори в плътния под.

- За нарушение се смята, ако не всички свине могат по всяко време да се обръщат назад /въртят без затруднение;

- Свинете нямат възможност без затруднение да се изправят и/или да си легнат и/или си почиват;
- Не е достатъчно пространството, за да може всички свине да си легнат едновременно.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.3., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

12.4. Изискване помещенията с бетонен решетъчен под, в които свинете се отглеждат групово, максималната широчина на отворите и минималната широчина на преградките да бъде:

- 11 мм и 50 мм – за бозаещи прасета;
- 14 мм и 50 мм – за подрастващи прасета;
- 18 мм и 80 мм – за прасета за угояване;
- 20 мм и 80 мм – за женски свине след първо заплождане и свине майки.
- За нарушение се смята, ако отворите между летвите на скарата за твърде широки за отглежданите върху нея категория прасета.
- Отворите между летвите на скарата за твърде малки за отглежданите върху нея категория прасета.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.4., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

12.5. Забрана за използване на методи на отглеждане, при които свинете майки и женските свине след първо заплождане се държат вързани.

- За нарушение се смята, ако свинете са вързани, освен ако не е с ветеринарномедицинска цел (т.е. вързани по причина, различна от предстоящ или неотдавна приключени клиничен преглед, третиране или операция). В този случай, всяко връзване трябва да е обект на регулярно инспектиране и корекция по начин, непричиняващ болка или нараняване на свинете, а също и позволяващи им да легнат, да си почиват, да се изправят и да се почистват;

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.5., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на изискванията за едно или две животни;

Средна – неспазване на изискванията за три или повече животни.

12.6. Изискване свинете майки и женските свине след първото заплождане да се отглеждат групово през периода от четвъртата седмица след заплождането до една седмица преди очакваното раждане. През седмицата преди очакваното раждане и по време на него свинете могат да се държат в изолирани родилни боксове.

- За нарушение се смята, ако свине майки и бременни първескини са настанени индивидуално в период различен от седмицата преди очакваното раждане и по време на него.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.6., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

12.7. Изискване, при групово отглеждане на свине майки и женски свине след първото заплождане помещението да има дължина най-малко 2,8 м, а в случаите, когато групата е по-малка от 6 животни – най-малко 2,4 м.

- За нарушение се смята, ако подовото пространство е недостатъчно за свине първескини и/или свинете майки, вследствие на това, че дължина на помещението е под 2,8 м или по-малко от 2,4 м за случаите с по-малко от 6 животни.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.7., тежестта се определя като:

Много ниска – 1 животно в група от 1-10 животни; до 2 животни от група от 11 до 20 животни; не повече от 10 % от животните в група над 20 животни;

Ниска – 2 или 3 животни в група от 2-10 животни; не повече от 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 10 % от животните, и не повече от 30 % от животните от група с над 20 животни;

Средна – 4 или повече животни в група от 4-10 животни; над 30 % от животните в група от 11-20 животни; повече от 30 % от животните в група над 20 животни;

Висока – 5 и повече животни в група от 5-10 животни; над 40 % от животните в група от 11-20 животни; над 40% от животните от група с над 20 животни.

12.8. Изискване собствениците или ръководителите на свиневъдния обект/и да осигуряват постоянен достъп на всички свине на възраст над две седмици до хранилките и поилките и достатъчно количество прясна вода.

- За нарушение се смята, ако на прасета на възраст над 2 седмици не е осигурен постоянен достъп до адекватна като количество, прясна вода за пиене.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.8., тежестта се определя като „средна“.

12.9. Изискване свинете майки и женските свине след първо заплождане, при групово отглеждане, да се хранят по начин, който дава възможност всяко животно

да получи достатъчно количество храна независимо от наличието на съревнование за храна в групата.

- За нарушение се смята, ако при системи на хранене, които не са по желание, или където животните не се хранят от автоматична система за хранене, индивидуално хранещите се прасета нямат достъп до храна по едно и също време, заедно с другите животни от хранителната група.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.9., тежестта се определя като „средна“.

12.10. Изискване сухостойните бременни свине и женските свине след първо заплождане, с цел премахване чувството на глад и удовлетворяване на желанието да дъвчат, да се хранят по начин, който дава възможност всяко животно да получи достатъчно количество обемисти, влакнести и високоенергийни храни.

- За нарушение се смята, ако на сухостойните бременни свине и женските свине след първо заплождане не са осигурени достатъчни количества обемиста или високоенергийна храна.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.10., тежестта се определя като „средна“.

12.11. Изискване, свинете, предназначени за групово отглеждане, които проявяват постоянна агресия, жертвите на агресия, болните или наранените свине по възможност да се отглеждат временно в индивидуални боксове, които позволяват на животното да се обръща без затруднение (с изключение на случаите, в които има изрично предписание от ветеринарен лекар животното да стои неподвижно).

- За нарушение се смята, ако не са достатъчни като ефект мерките, предприети да се сведе до минимум агресията при групово отглеждани свине;
- Устойчиво проявените агресори или техните жертви не са изолирани от останалата част от групата в индивидуални боксове, които позволяват на животното да се обръща без затруднение.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.11., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на изискванията за едно животно;

Средна – неспазване на изискванията за две или три животни;

Висока – неспазване на изискванията при над три животни.

12.12. Изискване помещенията, в които се отглеждат свине за развъждане или за угояване да отговарят на минималните зоохигиенни изисквания:

1. максимално ниво на шум – не повече от 85 децибела, като постоянният или внезапен шум се избягва;

2. имат осигурено осветление – не по-малко от 40 лукса за не по-малко от 8 часа през деня;

3. конструирани са по начин, който осигурява на животните:

а) достъп до физически и температурно удобно, подходящо дренирано и чисто място за лежане, което позволява всички животни да легнат едновременно;

б) възможност да се изправят нормално да почиват и да се виждат помежду си.

4. осигуряват възможност на животните за постоянен достъп до достатъчно количество слама, сено, дървесина, дървени стърготини, гъбен компост, торф или смес от такива материали при условие, че те не застрашават здравето им.

5. имат подове, които:

а) са равни, сухи и твърди и не позволят подхлъзване;

б) са конструирани и поддържани по начин, изключващ нараняване и страдание на животните;

в) са съобразени с размера и теглото на животните;

г) имат гладка и устойчива на механично почистване и дезинфекция повърхност – при липса на постеля.

- За нарушение се смята, ако се установи, че свинете са изложени на непрекъснати нива на шум с нива 85 и повече децибела;
- Установява се, че свинете са изложени на непрекъснати или внезапни силни шумове, които лесно биха могли да бъдат избегнати или намалени значително;
- Установява се, че свинете са изложени на изкуствена светлина със сила под 40 лукса в помещения, в които свините са зависими от изкуствено осветление;
- Установява се, че свинете са изложени на изкуствена светлина с продължителност под 8 часа в помещения, в които свинете са зависими от изкуствено осветление;
- Свинете не разполагат с чисто и/или физически удобно и/или адекватно подсушено място, на което да си почиват, както и/или ако легловата постеля не е подходяща или не е поддържана по начин, изключващ тяхно увреждане и/или дискомфорт;
- Свинете не могат без затруднение да се изправят и/или да си легнат и/или да си почиват;
- Свинете нямат възможност да виждат други свине (освен ако не са изолирани по ветеринарномедицински причини или за опрасване);
- Не е достатъчно пространството, за да може всички прасета да си легнат едновременно;
- Установява се отсъствие или недостатъчни по количество слама, сено и др.;
- Наличните материали могат да поставят под риск здравето на животните;
- Установено е, че подовото покритие има един или повече от изброените по-долу недостатъци:
 - не е гладко;
 - хлъзгаво е;
 - не е подходящо за размера и теглото на свинете;
 - не е равно / не е стабилно (когато не е осигурена сламена постеля);
 - не е проектирано, изпълнено и/или поддържано по начин, гарантиращ отсъствие на наранявания или страдания за свинете, когато стоят прави или лежат върху него.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.12., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване до две от изискванията;

Средна – неспазване на три и повече изисквания.

12.13. Изискване собствениците или ръководителите на свиневъдния обект/и, най-малко веднъж дневно, да хранят животните с фураж, който съответства на тяхната възраст, технологична група и тегло.

- За нарушение се смята, ако животните не се хранят с фураж, който съответства на тяхната възраст, технологична група и тегло.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.13., тежестта се определя като „средна“.

12.14. Забрана, да се извършват манипулации, които водят до увреждане здравословното състояние на животните, промяна на костната им система или загуба на части от тялото, освен с терапевтична или диагностична цел.

При необходимост ветеринарномедицински специалист извършва:

1. изпиляване или подрязване до гладка цяла повърхност на третите резци на прасетата до седмия ден след раждането;
2. скъсяване бивните на нерезите – за предотвратяване наранявания на други животни;
3. купиране на част от опашката;
4. кастриране на мъжки свине без разкъсване на тъканите;
5. поставяне халка на зурлата – когато свинете се отглеждат на открито.

Манипулациите по т. 1 и 3 се извършват само когато е наранено вимето на свинята майка или ушите и опашките на други свине.

След седмия ден от раждането манипулациите по т. 3 и 4 се извършват от ветеринарен лекар с прилагане на анестезия и аналгезия.

Всички манипулации се извършват при спазване правилата на асептика и антисептика и при условие, че предприетите мерки за предотвратяване на прояви на извратен апетит и агресия не са дали резултат.

- За нарушение се смята, ако се установи, че се извършват една или част от горепосочените манипулации, и това води до увреждане здравословното състояние на животните, промяна на костната им система или загуба на части от тялото, освен с терапевтична или диагностична цел.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.14., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на изискванията за едно животно;

Средна – неспазване на изискванията за две или три животни;

Висока – неспазване на изискванията при над три животни.

12.15. Изискване при отглеждане на нерези:

- боксовете да се конструират по начин, който позволява животните да се обръщат свободно, да се чуват, виждат и подушват помежду си;
- площта на бокса да е най-малко 6 кв.м;
- когато в боксовете се извършва естествено заплождане, те да са без прегради и да имат свободна подова площ най-малко 10 кв.м за всеки нерез.

- За нарушение се смята, ако нерезите нямат възможност да се обръщат свободно назад в бокса си;
- Нерезите нямат възможност да се чуват и/или виждат и/или миришат помежду си;
- Бокса, който се използва за естествено осеменяване е с площ под 6 кв. м.;
- Бокса, който се използва за естествено осеменяване е с площ под 10 кв. м.;
- В бокса, който се използва за естествено осеменяване се намират възпрепятстващи елементи.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.15., тежестта се определя като:

Много ниска – неспазване на изискванията за едно животно;

Ниска – неспазване на изискванията за две или три животни;

Средна – неспазване на изискванията при над три животни.

12.16. Изискване при отглеждане на свине майки и женски свине след първо заплождане:

1. да се проверява ежедневно здравословното състояние на животните и да се предприемат всички необходими мерки за предотвратяване на прояви на извратен апетит и агресия в групите;

2. да се третира срещу екто- и ендопаразити, когато е необходимо;

3. да се изкъпват преди настаняването в родилните боксове.

4. седмица преди очакваното раждане на животните да се осигурява достатъчно количество подходящ материал за подготовка на място за раждане, освен ако това е невъзможно поради вида на използваната в стопанството система за отвеждане на отпадъците;

5. родилните боксове да са с достатъчно място зад животното за осигуряване на удобство при естествено или асистирано раждане и снабдени с парапети за предпазване на новородените прасенца.

- За нарушение се смята, ако има данни и индикации, че животните не са били инспектирани поне един път дневно и не са предприети мерки за предотвратяване на прояви на извратен апетит и агресия в групите;
- Свинете майки и/или бременните първескини не са били третирани срещу външни и вътрешни паразити при явни индикации за това;
- Доказателства или информацията от фермера показват, че свинете майки и/или първескините не са били изкъпани и почиствани преди настаняването им в родилните боксове;
- Липса на достатъчно количество подходящ гнездови материал, осигурен на свинете майки и бременни първескини една седмица преди очакваното им опрасване, когато е възможно да се осигури такъв материал съгласно вида на използваната в стопанството система за отвеждане на отпадъците;
- Липса на безпрепятствено достъпна площ зад свиня майка или зад раждаща първескиня, чрез която да се улесни естественото или асистираното им опрасване;
- Свинете майки не са фиксирани в боксовете за опрасване и не е осигурен подходящ и ефективен метод, чрез който да се защитят новородените прасенца от движенията на майка си (напр. няма ограничителни парапети).

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.16., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване до две от изискванията;

Средна – неспазване на три и повече изисквания.

12.17. Изискване при отглеждане на бозаещи прасета:

1. родилните боксове да са с твърд, сух и удобен под за лежане до свинята майка и да имат площ, която позволява на всички прасета да почиват едновременно, покрита с постеля от слама или друг подходящ материал;

2. родилните боксове да са с пространство, което позволява прасетата да сучат без затруднения;

3. отбиването да се извършва след 28-ия ден от раждането; отбиването може да се извърши и на 21-ия ден, при условие че прасетата бъдат преместени в основно почистени и дезинфекцирани помещения, изолирани от помещенията, в които се отглеждат свинете майки; отбиването може да се извърши и по-рано в случаите, когато обслужващият ветеринарен лекар прецени, че това се налага за опазване на здравето на майката или прасетата.

- За нарушение се смята, ако на малките прасенца не им е предоставен източник на топлина, сухо и удобно място за лежане, което да е настрани от майка им и на което всичките заедно могат да си почиват едновременно;
- Площта за прасенцата е недостатъчна, независимо че същата е покрита с постелка или подова постеля от слама или друг подходящ материал, позволяващ на всички прасенца да лежат заедно по едно и също време;
- Малките прасенца нямат достатъчно място да бозаят без затруднение;
- Малките прасенца са отбити преди 28-ия ден, но няма основателна причина за това, обяснима с хуманно отношение, здравето на майката или прасенцата, както и при отсъствие на специализирано място /помещение/, което да е подходящо за ранно отбиване на малки прасенца;
- Има специализирани помещения за ранно отбиване на малки прасенца, но същите не биват изпразвани и основно почиствани и дезинфектирани преди въвеждането там на нова група и/или тези помещения не са отделени от местата на настаняване на свине майки.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.17., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на едно от трите изисквания;

Средна – неспазване на две и повече изисквания.

12.18. Изискване при отглеждане на подрастващи прасета и прасета за угояване:

1. да се проверява ежедневно здравословното състояние на животните и да се предприемат всички необходими мерки за предотвратяване на прояви на извратен апетит и агресия в групите;

2. да се отглеждат в постоянни групи, сформирани веднага след отбиването, в които по възможност да не се включват нови прасета. В случаите, когато се налага смесване на прасета от различни групи, това да се прави по възможност една седмица преди или след отбиването им, като им се осигурят условия да се скриват от останалите прасета;

3. при наличие на агресия и/или канибализъм между прасетата да се провежда наблюдение за установяване на причините, като се вземе предвид храненето, условията на отглеждане и гъстотата на животните в помещението, да се осигурява на животните достатъчно количество слама, сено, дървесина, дървени стърготини, гъбен компост, торф или смес от такива материали и да се вземат всички необходими мерки за намаляване на агресията и/или канибализма.

- За нарушение се смята, ако има данни и индикации, че животните не са били инспектирани поне един път дневно и не са предприети мерки за предотвратяване на прояви на извратен апетит и агресия в групите;

- Животните не се отглеждат в постоянни групи, сформирани веднага след отбиването, в които по възможност да не се включват нови прасета. В случаите, когато се налага смесване на прасета от различни групи, това не е направено една седмица преди или след отбиването им, като не им са осигурени условия да се скриват от останалите прасета;

- При наличие на агресия и/или канибализъм между прасетата не се провежда наблюдение за установяване на причините, като се вземе предвид храненето, условията на отглеждане и гъстотата на животните в помещението, не се осигурява на животните достатъчно количество слама, сено, дървесина, дървени стърготини, гъбен компост, торф или смес от такива материали и не

се вземат всички необходими мерки за намаляване на агресията и/или канибализма.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 12.18., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на едно от трите изисквания;

Средна – неспазване на две и повече изисквания.

ЗИУ 13: Минимални изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на селскостопански животни

При проверка на изискванията посочени в ЗИУ13:

13.1. (Персонал) Изискване собствениците на селскостопански животни да осигурят достатъчен брой гледачи, които притежават необходимата квалификация и опит за полагане на грижи за животните.

- За нарушение се смята, ако броят на наличния персонал не е достатъчен, за да предотврати появата на проблеми по хуманното отношение към животните;
- Налице са факти, показващи, че гледачът на животни демонстрира липса на професионална компетентност и/или способност за грижа към животните, например:
- Когато животните се гледат в сграда и нямат достъп по всяко време до зона за лежане, която не е с добре поддържана в суха леглова постеля или не е добре подсушена;
- Когато животните се гледат в сграда, където поддръжката на легловата постеля или друг фактор ограничават тяхната свобода на движение;
- Когато се разкрие наличие на ненужно страдание на животните.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.1., тежестта се определя като „средна“.

13.2. (Инспектиране) Изискване собствениците на селскостопански животни да осигурят:

1. ежедневен контрол върху здравословното състояние на животните с цел недопускане причиняването на излишни страдания;

2. достатъчно осветление в помещенията – неподвижно или подвижно, включително фенерчета в случаи на спиране на електричеството, което да дава възможност животните да бъдат инспектирани по всяко време;

3. нужните грижи за болните и наранените животни, а когато това е необходимо, незабавно да потърсят помощта на обслужващия ветеринарен специалист. Ако е необходимо, болните и наранените селскостопански животни се изолират в подходящо помещение със суха и удобна постеля.

- За нарушение се смята, ако има данни и индикации, че животните не са били инспектирани поне един път дневно и не са предприети мерки за недопускане причиняването на излишни страдания;
- Липса на достатъчно осветление в помещенията – неподвижно или подвижно, включително фенерчета в случаи на спиране на електричеството, което да дава възможност животните да бъдат инспектирани по всяко време;

- Животните не са били изолирани, когато са имали нужда от изолиране на подходящо и удобно място с осигурена (когато това е уместно) суха и удобна леглова постеля;
- Местата и условията на изолация не са подходящи за целта (от гледна точка на конкретното заболяване и/или контузия на животното от конкретния случай).

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.2., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на т. 1 или т. 2;

Средна – неспазване на две и повече изисквания, но във всички случаи при неспазване на т. 3.

13.3. (Водене на документация) Изискване собствениците на селскостопански животни:

1. да поддържат и съхраняват в животновъдния обект документация, в която се вписват проведените ветеринарномедицински лечебни третираня и манипулации;

2. да водят документация за умрелите животни и да съхраняват всички писмени предписания, издадени от ветеринарномедицинските органи;

3. да съхраняват документацията не по-малко от 3 години от последното вписване и да я представят на ветеринарномедицинските органи при поискване.

- За нарушение се смята, ако документацията за използваните лекарствени средства, манипулации и умрелите животни са непълни, неточни и/или не са налични за целия 3-годишен предходен период или не са представени при поискването им.
- Собствениците на селскостопански животни са в нарушение, ако се установи една или повече от следните точки, свързани с ветеринарномедицинската документация:
- не се води документация или такива не е предоставена на инспектора по време на инспектирането;
- документацията се води, но тя е неточна или с липсваща информация;
- не е водена документация за изисквания период от време от датата на третиране;
- Води се документация за лекарствата, които са използвани за лечение, но същите не съответстват на закупените ветеринарни продукти, посочени във фактурите или документите, намерени във фермата по време на инспектирането са неадекватни или неточни.
- Документи за смъртността не се водят. Водят се но не отговарят на установените факти във фермата.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.3., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на едно или две от трите изисквания;

Средна – неспазване едновременно на трите изисквания.

13.4. (Свобода на движение) Изискване на всяко селскостопанско животно да бъде осигурена свобода на движение в съответствие с физиологичните му потребности. При необходимост свободата на движение се ограничава по начин, който не причинява ненужна болка и страдание. Връзването да се извършва по начин, който не ограничава естествените им движения за задоволяване на физиологичните и етологични потребности.

- За нарушение се смята, ако е установено наличие на животни, на които е причинено ненужно страдание или нараняване, причинени от ограничена свобода на движението.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.4., тежестта се определя като „средна“.

13.5. (Сгради и помещения) Изискване помещенията, съоръженията и оборудването за отглеждане на селскостопански животни:

1. да се изграждат от материали, които не са вредни за животните, разрешени са за целта и позволяват цялостно почистване и дезинфекциране на помещението;
2. да се конструират и поддържат така, че да нямат вдлъбнатини, дупки, остри ръбове и стърчащи предмети, които могат да наранят животните;
3. да осигуряват подходящо осветление, влажност, циркулация на въздуха и проветряване според физиологичните и етологични особености на животните и при спазване на нормите за концентрация на вредни газове и интензивност на шума, които не им вредят.

Осветеността на помещенията да се регулира през денонощието според физиологичните и етологичните особености на животните. Когато естествената осветеност на помещението е недостатъчна, да се монтира подходящо изкуствено осветление.

- За нарушение се смята, ако материалите, с които са изградени помещенията им причиняват нараняване, увреждане или страдание;
- Помещенията не могат да бъдат лесно почистени и дезинфекцирани, поради наличието на дупки, цепнатини, отвори и т.н.;
- Животните са изложени на непрекъснати завишени нива на вредни газове и шум, които лесно биха могли да бъдат избегнати или намалени значително;
- Осветлението и влажността, на които са изложени животните не са подходящи за вида;
- Липса на изкуствено осветление.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.5., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на едно от изискванията;

Средна – неспазване на две или три от изискванията.

13.6. (Животни отглеждани на открито) Изискване на селскостопанските животни, отглеждани на открито, да се осигурява защита от неблагоприятни атмосферни влияния, хищници и други вредни въздействия върху здравословното им състояние.

- За нарушение се смята, ако на животните не е осигурена защита от неблагоприятни атмосферни влияния, хищници и други вредни въздействия върху здравословното им състояние (напр. навеси, кошари и др.).

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.6., тежестта се определя като „средна“.

13.7. (Автоматични или механични съоръжения) Изискване собствениците на селскостопански животни:

1. да проверяват ежедневно техническите съоръжения и системи в помещенията. Установените дефекти по възможно най-бърз начин да се отстраняват, а когато незабавното отстраняване на дефект е невъзможно, да се вземат временни мерки за осигуряване безопасността и здравето на животните;

2. когато е необходимо, за опазване здравето на селскостопанските животни в помещенията, да инсталират система за изкуствена вентилация и алармена система за известяване при отказ на вентилационната система. Управителят на животновъдния обект редовно да проверява изправността на алармената система;

3. когато здравето и доброто състояние на животните зависи от функционирането на изкуствена вентилационна система, в помещенията да се изгради подходяща резервна система за осигуряване на необходимата въздушна циркулация при повреда на основната система.

- За нарушение се смята, ако собствениците или управителите на животновъдния обект/и не проверяват изправността на механичните съоръжения и автоматизираните линии поне веднъж дневно, както и при липса на доказателства за това и предприети мерки за отстраняването им;
- животновъден обект използващ система за изкуствена вентилация липсва алтернативна вентилационна система и алармена система за известяване на аварии.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.7., тежестта се определя като:

Ниска – неспазване на т. 1;

Средна – неспазване на т. 2 и/или т. 3 или и трите точки.

13.8. (Храни, вода и други субстанции) Изискване на селскостопанските животни съобразно с техния вид и възраст:

- да се дава достатъчно количество пълноценна храна, която да задоволява нуждите им и да ги поддържа в добро здравословно състояние;
- да не се включват в храната и водата вещества, които са вредни за тях;
- да не се дава храната и водата по начини, които могат да предизвикат ненужно страдание или нараняване;
- да се осигури достъп до храната през определени интервали, съобразени с физиологичните им нужди;
- да се осигури постоянен достъп до питейна вода;

Оборудването за хранене и поене да се конструира и разполага по начин, който изключва замърсяване на храната и водата, намалява до минимум агресивната конкуренция при животните и осигурява свободен достъп на всяко животно до хранилките и поилките;

- да не се дават вещества, за които не е доказано по безспорен начин, че не са вредни или които могат да предизвикат ненужно страдание, болка или нараняване. Забраната не се прилага при използване на продукти с профилактично и терапевтично действие, предписани от ветеринарен лекар.

- За нарушение се смята, ако животните не се хранят поне два пъти дневно с подходящото количество и пълноценна храна за съответния вид;
- Включването в храната и водата на вещества, които са вредни за тях;
- Всяко животно от групата да има достъп до храната по едно и също време;
- Установи се липса на съоръжения за хранене и поене, които осигуряват свободен достъп на всяко животно до хранилките и поилките;
- Помещенията за отглеждане на животните не разполагат със съоръжения за хранене и поене, които гарантират чистотата на фуражите и водата и свеждат до минимум възможността за контаминацията им.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.8., тежестта се определя като „средна“.

13.9. (Осакатявания) Забрана, да се причинява страх, нараняване, болка, страдание, стрес или смърт на селскостопански животни, освен в случаите, посочени в чл. 117, ал. 1, т. 10, 11 и 12, чл. 159, ал. 3, чл. 160, ал. 2 и чл. 179, ал. 3 от ЗВД, или при самозащита.

- За нарушение се смята, ако се причинява страх, нараняване, болка, страдание, стрес или смърт на селскостопански животни или при самозащита.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.9., тежестта се определя като „средна“.

13.10. (Процедури по развъждане) Забрана:

- да се използват методи за естествено или изкуствено осеменяване и животновъдни практики, които причиняват сериозни страдания, наранявания или трайни увреждания на селскостопанските животни или има вероятност да доведат до тяхната смърт;

- да се отглеждат животни като селскостопански, освен ако техният фенотип и генотип позволяват това да бъде извършвано без вредни последствия за тяхното здраве и благосъстояние.

- За нарушение се смята, ако се използват методи за естествено или изкуствено осеменяване и животновъдни практики, които причиняват сериозни страдания, наранявания или трайни увреждания на селскостопанските животни или има вероятност да доведат до тяхната смърт.

При установяване на неспазване на изискванията на ЗИУ 13.10., тежестта се определя като „средна“.

СЪГЛАСУВАЛИ, ДАТА:

Д-Р ПЕТЯ ПЕТКОВА ИВАНОВА, ДВМ

/ЗАМЕСТИНИК-ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР/

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ ЗХОЖКФ:

/Д-Р ГЕОРГИ ЧОБАНОВ/

ИЗГОТВИЛИ, ДАТА:

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ХОЖ В ДИРЕКЦИЯ ЗХОЖКФ:

/Д-Р СИЛВИЯ ПЕЕВА/

ГЛАВЕН ЕКСПЕРТ В ДИРЕКЦИЯ ЗХОЖКФ:

/Д-Р МИЛЕНА ТРЕНДАФИЛОВА/

Утвърдена със Заповед №РД11-1517 /16.08.2016 г. на изпълнителния директор на БАБХ